

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ - ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

РІК IX.

Ч. 18.

СЕРЕДА, 9 МАЯ, 1917

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, MAY 9th, 1917. No. 18.

VOL. IX.

\$100.00 НА ФОЛДЕР ДЛЯ "Р. Н."

Хвальна Редакція "Р. Н." — Засилаю в сім листі "дредф" на суму \$106.00 які мені припоручили товариші Вам переслати.

З того \$100.00 дає Західний Округ з своєї каси, як було ухвалено на конвенції у Феррі на 1-го мая, яко завдаток на "Фолдер" для "Р. Н." а решту \$6.00 зложили на фонд "Р. Н." отсі жертводавці:

По \$1.00: В. Коновальчук, Т. Мінчук, П. Литвин, Ів. Макар і Я. Макар.

По 50 ц.: І. Терлявський і Гр. Тимчук.

Д. Мойсюк.

Честь товаришам з західної Канади, що на хвилю не забувають про "Роб. Народ".

НА ЗАХОДІ В МАЙНАХ СТРАЙК НЕМИНУЧИЙ.

Минувшої суботи було голосоване над новим агріментом і здаєть що не приймуть его майнери. Як вишло голосоване, то ще не знають, всеж можна заключити, що велика більшість майнерів буде проти прийняття нової угоди, як се вже зробили фернійські майнери, котрі як перейшли голосоване, були проти прийняття нової угоди 313 голосами з 505 голосуючих. Угода, яку недавно виробили представителі компаній і майнерів в Келгари є досить добра, з виймомом, що коли який робітник не виїде до роботи, то мусить платити компанії \$1.00 за день, а коли не виїде більше як два дні так его компанія віддасть з роботи без жадного клопоту. Розумієть ся, що се не відносить ся до робітників, які би хуровали і могли посвятились картою від докторів.

Тот проти сеї точки найбільше, а також декілька інших точок, тепер робітники голосують. Тому застерігаєть ся робітників з інших місцевостей зобачи сюди на захід, не їхали аж доки всі спори між компаніями а майнерами не будуть залагоджені.

ФЕРНІЙСЬКИЙ МАЙНЕР.

МІТІНГ В СПРАВІ ДАЛЬШОГО ОРГАНІЗОВАНЯ ЮНІІ БУДІВЛЯНИХ РОБОТНИКІВ

Відуєть ся заходом "General and Building Laborers' Union" в "Queen's Hall", Selkirk Ave., в неділю, 13-го мая, о год. 7 вечером.

Промовляти будуть: Р. А. Риг, Дж. Біггінг, А. А. Гітс, М. Попович, В. Н. Колісник, Б. Я. Нічний і др. Приходить якнайчисленніше!

РОБІТНИКИ ПРИ ЕЛЕКТРИЧНОСТІ ВЕРТАЮТЬ ДО РОБОТИ.

Страйкуючі робітники в "City Light and Power" згодили ся на підвишку платні о 12 і пів процент. запропонованої ім Мійською Радою і повернуть до роботи. Обі сторони згодили ся, зобачи прочі домагання робітників передати до розсудження і полагодження арбітраційній комісії.

МАЙНЕРСЬКА УНІЯ В КОБАЛТІ В ОБОРОНІ ЧУЖИНЦІВ.

Юнія майнерів в Кобалт виступила з різким протестом проти агітації англійського тиженника "Northern Miner", що виходить в Кобалт, за тим, аби англійським робітникам (майнерам) підвищено платню а тим майнерам, що походять з центральных держав зобачи її знижено за те, "що Німці зрушуют ся над Бельгіями". Юнія майнерів виклипа ті глупі аргументи і заявля, що всім майнерам без względu на їхне походжене належить ся і має бути плачена та сама платня.

ВИБОРЦІ РЕГІСТРУЙТЕ СЯ!

Манітобське правительство проголосило, що реєстрація, себ то спис голосуючих виборців, значе ся в Манітобі від 21-го мая.

В Вінніперу відбуде ся реєстрація трохи пізніше, про що невдовзі буде оголошено.

Всі мушени і жінчини в віці понад 21 літ, котрі мають громадянські папери і живуть в провінції не менше року, а в тім місци де хотять реєструвати ся не менше трох місяців, повинні приплихнути аби они були зареєстровані.

Правительство і так хитро позбавило сотки робітників спромоти зареєструвати їхні голосів, бо проголосило реєстрацію тоді, коли робітники порозідали ся до роботи. Тож не позволяте пропасти хоч тим голосам, котрі можуть бути зареєстровані.

Українські жінчини! Перший раз в історії сеї провінції жінчини будуть реєструвати свої голоси, щоб ними покористувати ся в часі виборів. Жінки богачів напевно зареєструють свої голоси аби в часі виборів використати їх для себе. Памятайтеж щоб і ви не занедбали свого обовязку і не забули скористати з того важного права, яке вам врешті признано.

Ідіть вже до реєстрації і другий напаминайте, щоб ішли.

8-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ ДЛЯ ІНЖІНЕРІВ.

Інженери при Сі-пі-арських льокомотивах на лінійх почарши від Форт Вільям на всхідні добили ся застрєженя в договорі з Сі-пі-арською компанією про 8-годинний день праці. Около 3,500 інженерів і палачів (фаерменів) дістануть від 20 до 25 центів підвишки платні.

ВЕЛИКА КАТАСТРОФА В HAISTINGS, COLO.

В пятницу 27-го цвєтнія, вибухла в Haistings, Colo. в копальні ч. 2, велика експлозія котра убила 120 майнерів. Між ними було 33, що походили з Австрії, 36 Греків, 15 Американців, 13 Мексиканців, 15 Італійців з Негрив і 1 Поляк.

Оставили они 62 жінки вдовами і 141 дитий сиротами. Деякі фамілії, що втратили своїх батьків кормителів числять і по десять осіб.

Ніколи еще в історії стеіту Колоредо не случила ся така трагедія. Юнії спішають на поміч нещасним жертвам. "United Mine Workers' Organization" обцяла дати на сю ціль \$19,000.

НАЦІОНАЛЬНА ПАРТІЯ В АВСТРАЛІЇ ПОБІДИЛА ПРИ ВИБОРАХ.

Нові вибори в Австралії покінчили ся вибором на постів: — 35 лібералів, 15 приклонників премьера Hughes-a і 25 кандидатів з рамени "Labor Party", на сенаторів: — 10 лібералів, 13 приклонників Hughes-a і 13 кандидатів "Labor Party".

Премієр Hughes з деякими своїми приклонниками відірав ся від "Labor Party" і з'єднавши ся з лібералами створив так звану національну партію, котра виступила до сих виборів з гаслом про конечність заведеня конскрипції в Австралії. Виборча кампанія була дуже горяча. "Labor Party" пиятувала премьера Hughes-a як зрадника робітничих інтересів.

Тепер новий парламент здаєть ся не ухвалить конскрипції без поновного референдума.

МИРОВІ ПРОПОЗИЦІЇ НІМЕЦЬКИХ СОЦІАЛ-ПАТРИОТІВ.

М. Боггсберг, данський соціалістичний провідник приїхав до Петрограду і предложив скезитивному комітету сал-

даських і робітничих послів запрошене до участі в наближаючій ся интернаціональній соціалістичній конгресі в Штокгольмі. Запрошене було вислане комітетами репрезентуючими робітничі партії Данії, Швеції і Норвегії.

Він також вияснив екзекутивному комітету, які услія ми ра пропонує офіційна німецька соціял демократична партія, себ то сторонництво більшовісти. Після його інформацій, німецька соц. дем. партія признає право свободного розвою для всіх націй, домагає ся заведеня обовязкової міжнародної арбітрації, зверненя всіх територій здобутих Німеччиною, приверненя независимости Бельгії, Сербії і Румунії, відданя Болгарії болгарської частини Македонії, відданя Сербії свободного порту на Адріатику і віддане російській Польщі свободи рішення, чи она хоче стати независимою чи прилучити ся до Росії або Німеччині.

Що до справи Альзасії і Лютарингії, то партія вважає, она буде полагождена дорогою приямельського порозуміння. Прямеля німецької соціял демократичної меньшости є далеко ширша.

ЗАМАХ НА "КАЙЗЕРА".

До "Corriere d'Italia" клерикального органу в Римі наспіли вісти з Швайцарії, що якийсь невідомий чоловік хотів убити німецького "кайзера" Вільгельма. Він вистрипав три рази до "кайзера" що їхав в автомобілі до Берліна, але ні разу не влучив.

Всеж пишуть, що смерть була близько коло "кайзера". Стрільвашого арештовано.

ВКОРОЧУЮТЬ АВТОКРАТИЧНІ ПРАВА КАЙЗЕРА.

Два місяці тому кайзер, звітнвши, що наближають ся тяжкі приказы був канцлером фон Бетман-Гольвегові, зобачи він сейчас вготював програму ліберальніших реформ, на які, як він казав "наші славні герої на фронті" дійсно собі заступили. Для уявнованя тих реформ зівстав назначений спеціальний конституційний комітет.

Тепер надходять вісти, що перша постановка, яку той комітет ухвалив, домагає ся ограниченя прав кайзера.

На будуче, если та постановка вістане прийнята парламентом, всякі розпорядженя або декрети кайзера не будуть важними доки, доки їх не підпише канцлер або його заступник, котрі знова за се будуть відповідальні перед парламентом.

Се є найдемократичніша форма яку завведено в німецькій імперії від часу її заснованя.

НІМЦІ ТРАТИЛИ ЗА ПОСЛІДНІЙ МІСЯЦЬ ПО 10,000 ЖОВНІРІВ НА ДЕНЬ.

Від часу першої битви під Аггас, аліянти взяли в полон на західнім фронті 50,000 німецьких жовнірів. Обчисляють також, що від того часу, себ то за місяць, Німці мали найменше 250,000 убитих і ранених жовнірів. Пересічно отже, Німці тратили послідного місяця по 10,000 жовнірів на день.

НІМЦІ ВІДПРАЛИ СЕЛО ГРЕСНОУ ВІД КАНАДЦІВ.

По п'ятиденній завзятій борбі проміж канадійськими і німецькими військами, Німця вдало ся відітти назад має село Гресноу положене на південній всхід від Ленс, котре канадійська армія здобула була недавно. Німці мали понести притім тяжкі втрати.

З Берліна повідомляють, що в тій битві Німці здобули шість машинних карабінів і взяли 200 канадійських жовнірів в полон.

ДЕТРОНИЗАЦІЯ КОРОЛЯ КОНСТАНТИНА.

Кореспондент Райтера доносить телеграфічно з Сальонік до Лондону, що в тім місті на великим вічу проголошено детронізацію грецького короля Константина і усунене від трону усю династію.

Понад сорок тисяч осіб були зібрані на тім вічу на одній із головних площ. Промовляли різні бесідники; товпа час від часу викрикувала: "Нехай живе Венізелю! Нехай живе народне правительство! Проч з кородем!"

Бурмістр Сальонік був предсідателем того віча.

Устроєно також великі демонстрації з приводу успіху охотників Венізелюса в їхній офензиві проти Болгар.

РОБІТНИКИ І САЛДАТИ НЕ ПОПУСКАЮТЬ НОВОМУ ПРАВИТЕЛЬСТВУ.

Міністер заграничних справ Мілюков вислав імени тимчасового правительства заяву до аліянтів, в котрій було сказано, що Росія буде твердо держати ся своїх союзників аж до побіди над центральними державами і осягненя цілий переслідуваних аліянтами. Заяву ту він вислав без відома Ради Робітничих і Салдаських Послів, через що стягнув на себе гнів робітників і салдатів, котрі сейчас же устроїли великі демонстрації і зажадали резигнації Мілюкова а також і тимчасового правительства.

Мілюков пояснив відтак, чому він вислав ту заяву і заявив, що скорше зрезигує чим її відкине. Він казав, що тимчасове правительство буде при держувати ся тої позиції, яка не дасть нагоди нікому назвати Росію зрадницею.

Після двогої наради екзекутивного комітету Ради Робітничих і Салдаських Послів з представителями тимчасового правительства, екзекутивний комітет прийшов до заключеня, що еще нема достаточної причини домагати ся резигнації тимчасового правительства.

АРМІЯ ДОМАГАЄ СЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗЕМЛІ.

Військовий з'їзд в Мінську після обговореня земельного питання прийняв резолюцію про конечність цілковитого знесеня приватної власности на землю. Резолюція домагає ся від даня всіх земель селянським то варістам до їхньої розпорядимости.

СІМЮ БУВШОГО ЦАРЯ ВИГОНЯТЬ З РОСІЇ.

Міністерство заграничних справ Злуч. Держав одержало вісти з Петрограду, що тимчасове правительство рішило вислати з Росії скиненого царя і царюцю з цілою сімєю і заборонити їм раз на завсігда поворот до Росії.

НИЩАТЬ ПАМ'ЯТНИКИ КРОВОВИЦІВ.

За настоюванем салдатів бронзовий пам'ятник Катерині II, що стояв на Невським Проспекті, перетоплено на армату. З Києва доносять, що там на род знищив пам'ятник колишнього премьера міністра П. А. Столипіна, убитого адвокатом Багровом. Пам'ятник сей коштовав 150 тисяч рублів.

В багатьох місцях поніщено коштовні образи і пам'ятники бувшого царя Миколи.

ЗЛУЧ. ДЕРЖАВИ ПОСИЛАЮТЬ СПЕЦІАЛЬНУ КОМСІЮ ДО РОСІЇ.

Злуч. Держави висилають до Росії спеціальну комісію, задачею котрої має бути "поміч Росії". Що се за поміч має бути, про те знають лише дипломатичні круги. Догодувати ся о-

днак належить, що Злуч. Державам ходить о точне вивідане ся про відносини, які панують тепер в Росії, зобачи знати з ким тепер має ся до діла, чи нова Росія заслууге на кредит, та о евентуальне навязане близких зносин.

Цікаве лиш те, що головою тої комісії назначено звісного завзятого реакціонера Е. Рута, бувшого міністра заграничних справ. Радикальна преса виступила з острюю критикою проти того назначеня, предска зуючи, що через нього Росія і всю комісію прийме з невдоволенням.

Як кандидатів на членів тої "комісії Рута" висчляють між іншими Оскара Штрауса, судію Брандєйса і соціалістичного конгресмена Мейера Лондона.

МУЗЕЙ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Максим Горький і інші визначні російські письменники роблять заходи до заложєня Музею Російської Революції. На сю ціль вже вплинуло багато жертв.

РОБІТНИКИ І САЛДАТИ ГРОЗЯТЬ УСУНЕНЕМ ТИМЧАСОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

З Петрограду доносять, що там дійшло до прикрої боротьби між поодинокими політичними партіями на Невським Проспекті де було кілька вистрілів. Убито одного офіцера і дівчину і кілька осіб поранено. Настріл в столиці піднесений.

Хоч настрій Ради Робітничих і Салдаських Послів ніби й проти рішучих мір, доки ті міри не покажуть ся конечними, але кожний бесідник на зборах підчеркував ту обставину, що сила Росії спочиває в руках представників робітників і салдатів та що они твердо стоять тимуть на своїх і будуть старати ся зобачи тимчасове правительство сповняло їхню волю.

Если правительство не буде чистити ся з ними, то они усунуть те правительство і виберуть друге таке, яке буде для них корисне.

Всіх передплатників "Робочого Народа" просимо прислати нам адреси своїх знакомих, щоб виїнуть читати по українськи, а не передплатують еще Р. Н., аби ми могли вислати їм нашу часопис на оказ. Ану, присилайте сейчас! Будемо Вам за се дуже вдячні.

З МОНТРЕАЛУ, КВЕ.

Доносять нам, що там в неділю, 13-го мая с. р. о год. 3-ій по полудні бідбуде ся в "Labor Temple Hall" на 303 St. Dominique St. ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ І ВІДЧИТ

на тему: **ЩО БУДЕ ПО ВІННІ** Концерт устроює ся заходом тов. "Боян". Половина чистого доходу призначена на фонд "Роб. Народа" а друга половина на фонд Наукового тов. ім. Ів. Франка в Вінніперу.

ЦІННИ ЗБИЖА І ПРОДУКТІВ.

Вінніпер, 7-го мая.

ПШЕНИЦЯ

Ч. 1 нордерн	2.86
Ч. 2 нордерн	2.83
Ч. 3 нордерн	2.78
Ч. 4	2.66
Ч. 5	2.41
Ч. 6	2.11
Пожива	1.40
ОВЕС	
Ч. 2	78%
Ч. 3	78%
Ч. 2 пожива	74%
ЯЧМІНЬ	
Ч. 3	1.23 1/2
Ч. 4	1.18 1/2
Реджекетд	1.00
Пожива	1.00
ЛЕН	
Ч. 1	3.16 1/2
Ч. 2	3.13
Ч. 3	3.00

МУКА

Бочка найліпшої муки Пюрітї, Файр Розес і други, коштує тепер 14.40 або 7.20 мішок.	
---	--

ПРОДУКТИ.

БАРАБОЛІ

На гурт по	1.50 бушель
Подрібно по	7.20 бушель
МАСЛО	
I. кляси	.43
II. кляси	.41
Звичайне в путнях	.29
ЯРЦЯ	
Сьвіжі по	33ц. тузин.

МУКА

Файр Розес, мішок 98ф.	\$7.20
Лейк Вуд	7.02 1/2
Гарветт Квін	6.95
Медора	6.55
XXXX	6.30
Пюрітї	7.20
Медаліон	7.02 1/2
Трі Старс	6.95
Мейтленд	6.65
Ройл Гавзголд	7.20
Гленора	6.95
Манїтоба	6.65
Грагам	6.65
Гол Гвіт	6.65

ПРЕДСТАВЛЕНЕ І ВЕЛИКА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

Коли хочете забавитись, то прийдіть в суботу, 19-го мая, о год. 7.30 вечером до галі пол. тов "СОКЪ", ріг улиць **МАНИТОВА & РАВЕ.** Драм. Кружок ім. В. Винниченка устроює там того вечера

Велику Забаву з Танцями.

Кроми сего побачите там чудову комедію в одній дії п. з. **„ЗАУЛЯСТА КОРОВА“** котру відіграє згаданий драмат. кружок. Мала она дуже великий успіх підчас, коли була грана перший раз в Вінніперу. Приходіть а будете вдоволени! На забаві жде вас багато милых несподіванок.

Вступ: для мушца 25ц.; для жєнщини 10ц.

УКРАЇНЦІ, ЛЮБИТЕЛІ НАШОЇ ПІСНІ!

Не забудьте, що т-во "БОЯН" виставить в суботу, дня 12-го мая, в Квінс Театрі на Селкірк вул. славну українську ОПЕРУ п. з:

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

Українці! — Ви відкопи мешкаєте в Вінніперу, і взагалі в Канаді, ще не бачили опери, тож старайте ся бути першими, щоб її побачити. Приходіть всі і приводіть своїх знакомих.

ЦІННИ МІСЦЬ: 25, 35, 50 і 75 ц.

Тікети наперед купуйте як звичайно в різних укр. skleпах, редакціях, книгарнях, а в день вистави від 3 години по полудні при касі в Квінс Театрі.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 8.30 ВЕЧЕРОМ.

САР Д.П. митет У.С.Д.П. етар: y Winnipeg, Man. мний Комітет (р. Колумбія), етар: yluk, Coleman, Alta. мний Комітет (і Квебек) етар: yduk Hamilton, Ont. P. ВІДПІЛІВ. ЕРТА. OGE, ALTA. ontash ont Village, Alta. GE, ALTA. Box 317 НАТ, ALTA. 630-8th St. Е, ALTA. Dumka Box 45 N, ALTA. "Nadia" Box 158 LE, ALTA. za Wolu yehuk OLYUMBIJA. E, B. C. "Wolia" Box 510 EL, B. C. Box 82 ЧЕВАН. O, SASK rawda" 223 McDonald St. AW, SASK. y. Zoria 410 Home St. W. ИТОБА. PEG, MAN. Box 3658 OOD, MAN. yueak, Louis Bridge ONA, MAN. ko, Box 208. ТЕРІО. LT, ONT. Shamley, Gifoux Lake, Ont. E. MARIE, ONT. h Box 282. AWA, ONT. Nove Zytie, 268 Rochester St NTO, ONT. 63 Cameron St. RONTO, ONT. 531 Perth Ave AND, ONT. Box 908. NS, ONT. Subanetz Shumacher, Ont. TON, ONT. k, Box 64. ЕБЕК. EAL, QUE. B. Borba, 991 Ethel St. В ДРУКУ НОВА а і агітаційна ІМКА (МЕХАНІКА) (в російському) описує всі дер-ві машини і т.к. Крім того, споуаюча, то ше склад з великий. роші можна на-су: Colody Toronto, Ont. 15 центів. нь і організацій онуст.

"ROBOTNYJ NAROD" (The Working People) The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. Published weekly by The Executive Committee of the U. S. D. P. of Canada. Winnipeg, Man. at 873 Main St.

M. Popovich, Editor. Subscription \$1.50 a year in Canada. Elsewhere \$1.75.

"РОБОЧИЙ НАРОД" одинока в Канаді і найстарша в Америці соціал-демократична часопис, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.

Виходить що тижня. Редактор М. Попович. Річна передплата на "Р. Н." виноситься в Канаді \$1.50 в других краях 1.75

Рукописи не звертає ся. За оголошення редакція "Р. Н." не відповідає. Адреса до "Р. Н." така: "ROBOTNYJ NAROD" Box 3658, (St. B.) Winnipeg, Man.

Капіталістична "чорна рука".

Кому з вас не доводило ся читати в буржуазній пресі сляжних статей повних "благородних обурень" проти злочинів заподіяних головною в цілому свідчи організацією бандітів, що зве себе "чорною рукою" (black hand society). Дійсно благородні і чесні люди вказують знова на те, що та організація є лише вищівим теперішнім суспільним відношенням як в суспільній життю заводять і піддержують хаос розпять найстрашніші злочини і роблять людське життя страшим, огидним і невинним. Щоб тому злу зарадити, треба основно змінити наш суспільний устрій.

Та злочини поповновані професіональними бандітами, "чорної руки" є просто маїми переступами в порівнянні зі злочинами поповнованими респектованими нині бандітами-капіталістами і їхніми слугами. Далеко страшнішою і грізнішою є для суспільства капіталістична "чорна рука".

Коліб порівняти звичайних бандітів з високі-поставленими в нинішнім суспільстві капіталістичними бандітами, то перші окажуть ся маловинними переступниками в протиставленю до тих других. Бандітська "чорна рука" звичайно домагається ся в когось грошей і обіцне прити містити ся, коли їх не дістане. Не діставши грошей она виконує свої погрози, поповняє убійства і інші нелюдські злочини. Але діставши гроші, она оставляє свою жертву в спокою.

Не так справа має ся з капіталістичною "чорною рукою". Она не домагає ся у когось певної означеної суми, частини чийогось маєтку, але она насильно витискає в міліонів працюючого людю послідні соки, вибирає йому спомогу житя і в брутальний спосіб при помочи морду шибениць, криміналів, нищить всі його старання для ратовања його життя. Всякі спроби робочого людю освободити ся з під гнету капіталістичної "чорної руки", нищить она при помочи куди огидніших злочинів, чим ті, яких вживають звичайні бандіти.

Поца тим всім звичайні бандіти заслужують на певний респект, котрого не можна мати в відношеню до капіталістичних бандітів. Звичайні бандіти не хотять приписувати собі марки "благородности", котрою капіталістичні бандіти вводи закрявуют ся. Перші кажуть отверто хто і що они; други обкрутують увесь свьят, що они сами найкращі, благородні люди в свьяті. Звичайні бандіти поповноючи злочини ризикують своїм житям; капіталістичні бандіти про се їй не потребують думати.

Помімо того капіталістична преса, котрій слів не стає для змальованя якого небузд злочину поповненого звичайними бандітами, їй одним відповідним словом не висловить ся про злочин капіталістичних бандітів. Наоборот она вбілює їх завсідги і всюдї і помагає їхній злочинній роботі. Се, впрочім, не дивне: на теж она видаєть ся капіталістами.

Сь що зробила капіталістична "чорна рука" в Сан Франціско, в Каліфорнії. В десь парадн устроюваної за "preparedness" 22 липня, минушого року, в тімі місті хоть кинув на улицю бомбу. Хто кинув бомбу і хто повинен відвідати за жертви унавіш підчас експлозії той бомби — не відомо. Але капіталістична "чорна рука" сейчас найшла виновників серед провідників з'організованого робітництва. Зараз арештувано В. К. Білінга, Т. Дж. Муней, Рену Муней, Е. Нолана і Л. Вайнберга. Процес проти Білінга, підчас якого не то, що не доказано йому вини, але противно вказано, що він цілком то не винен, все таки скінчив ся засудом його на доживотну в'язницю.

Капіталістична "чорна рука" за гроші-наняла свьатків, котрі кривоприсягою помогли засудовати Білінга. Не помогли найбільші зусилля Інтернаціональної Робітничої Оборонної Ліги, не помогли ясні докази невинности Білінга; "чорна рука" поборолла правду кривоприсягою наемних підлих нічменників свьатків.

Прійшов процес зневаженого капіталістами, невтомимого робітничого організатора Томаса Муней, на котрого капіталістична "чорна рука" вже не раз хотіла позбути ся його раз на завсідги. Особливо горіло до нього жадобой золота і панованя, як они. Тоді було найбільше індустріальне повстанє знамениті в історії. Не було тоді одного дому в цілій Італії, в якому би не оплакувано втрати когось злюбленого. Відважний вожд повставших невільників пробував втїчи з країни його брутальних гнобителів, але коли йому се не вдало ся він боров ся як герой, старючи ся в послідній битві стрїнути ся вїчі в вїчі з Крассусом. Дорогу до того свого найголовнішого ворога він вистелив купами трупів, що свідчили про його великанську силу і просто незрівнаним справність того екс-невільника. Врешті він упав в бою побіджений тільки одною смертю. Спартака ніхто не знав, що він спосібний побідити когонебудь чї то в особистій боротьбі чї як вожд, аж до того його славного повстаня, яким він зробив цілу імперію глядіторською ареною, в котрій він став головною фігурою. Боротьба яку розпочав він і якою проводив буде цікавита і вчити людий по всі часи.

"P. G. & B. Co." вже раз пробувала зробити засідку на Муней. В часі страйки її робітників наемні слуги той компанії наладували в Ричмонд одну лодку динамітом і помістили в ній некольк машинку. Відтак нібито викрито той динаміт і ту некольк машину і посядженю Муней, що се він вчинив. Однак правда виявилась і Муней освободжено.

Дїставши його другий раз у свої руки, з приводу вибуху бомби в Сан Франціско, найправдоподібніше кинемої для провокації на приказ капіталістичної "чорної руки", капіталістичний суд засудив його на смерть. Хоч підчас процесу було доказано, що Муней не був навіть в часі вибуху бомби в Сан Франціско, хоч заговор зроблений капіталістичною "чорною рукою" для легального убійства Муней був очевидний, — нічого не помогло. Муней засуджено на смерть і почислено йому діи його життя.

Буржуазна преса з вдоволенен шє раз літермірно і підло плонула правді в лице, пишучи, що "злочинець дістав заслужену кару". В ту саму пору дійсні злочинці тішили ся тим, що їм вдала ся їхня дїявольська штука.

Та не довго тішили ся. Минушого місяця появили ся сензаційні вїсті про те, що врешті вдало ся викрити заговор на жите Муней. На слід того заговору навів один жвавий молодий хлопець, що служить в "Terminal Hotel" в Сан Франціско, назвиска котрого в відомих причинах не виявлено. Він звив ся в адвоката Муней, Максвела Мекната і розказав йому, що свьаток Ф. С. Оксман, міліонер-рєнчар, є підозрлий індивід, що свьатичив проти Муней за гроші. Про нього, як і про цілу справу заговору на жите Муней можна довідати ся від неакого Ф. І. Рігала.

Віднайдено отже Рігала і той розказав все ясно, що "District Attorney" Фікерт, його асистент Е. Кунга поліційний лїянтант С. Боннер і Ф. С. Оксман змовили ся за всяку ціну повїсити Муней, за що они мали дістати висшї ранги. Рігала намовляли, щоб він свьатичив так як Оксман, що він нібито бачив, як Муней, Білінг і др. приїхали на автомобіли з в'язниці в котрій була бомба, яку они кинули між демонстрантів. За те обіцяли йому заплатити. Казали йому свьатичити, хоч він толкував їм, що се трудно йому зробити, бо той динни він був в "Niagara Falls". Він погуляв з ними але свьатичити не хотів. Кунга сказав йому, що повішенє Муней зробить його (Кунгу) високим урядником в стейті а Фікерта губернатором Каліфорнії. Рігала дав адвоката Муней всі листи і телеграми від той "чесної компанії".

Відкрито, що інші свьатки Неллі Едав і її дочка Сейді, що зложили записанєні зїзнаня проти Муней і Білінга, були підкуплені.

Крім сего оскаржений в тімі самій справі Вайнберг розказав, що йому предкладали \$5,000 і обіцяли освободити його, если він буде свьатичити проти Муней. І богато інших вишенє предложено в сій справі, які понад всякий сумнів ясно виказують, що ані Муней ні Білінг ні други оскаржені нічо не винні, але, що наоборот, проти них зроблено бандітський заговор і зробила його капіталістична "чорна рука".

Все те повело до арештованя свьатка Оксман, котрій намовляв Рігала до кривоприсяги і котрому доказано, що він не був в часі вибуху бомби на тімі улиці де она вибухла а помімо того присягнув, що бачив Муней, Білінга і др. як они приїхали і кинули бомбу. Арешт Оксману перестрашав його спільників і они зачали ратувати своє положенє тим, що хотять зарядити новий процес над Мунейом і якось сю справу загасити.

Але з'організованє робітництво не допустить до другого процесу над своїми невинними товаришами. Томас Муней, Білінг і други мають бути освободжені а на влі підсудимих мають засїсти злочинці, лотри Оксман, Фікерт, Кунга, Боннер і та "чорна рука", що руководила їхнім дїявольським заговором.

Жінки, реєструйте свої голоси.

Англійські часописи подали в суботу вістку, що манітобське правительство рїшило з днем 21-го мая розпочати в Манітобі реєстрацію всіх голосуючих включаючи й жіноцтво, яке минушого року дістало в сій провинції право голосу. Видно, що правительство Манітоби готовить ся незабаром до нових виборів. Тай цікаві будуть слїдуєчі вибори, бо в них пораз перший в історії Канади візьмуть участь й виборчі-жінки, частє в борбі політичного життя. А се більш буде цікавим те, як власне жіноцтво поставити себе до політики, — чи з'уміє воно скористатись належито своїм політичним правом. А повиннє жіноцтво скористатись своїм політичним правом, бо політика дотикає життя жінки не лише як господинї, але й як матері, робітничї і торговчанки.

Що жінка є аж надто заінтересованою в політиці, побачимо з поновизших наших примірів. В послідних часах зростає страшна дорожнеча: ковенчі споживчі средства дішлись неймовірних відчувєх по дорожнечі жінка в дома, як міжчїм винярком свого чоловіка мусить кормити цілу родину, тай то бажала, щоб страва була трошки ліпша. Думає небога, вихароче, шадити як може то на сім, то на тім, і все таки зарібок чоловіка не вистарає, щоб покрити видатки. Остаточю побачивши, що ніяк кінці не сходять ся, починає погіршати поживу: Для дітїй не стає молока, масло заступає ся маргариною або сьмальцем, м'ясо купує ся найгірше, бо воно трохи дешевше, а деякі ричи зникають зі стола бідної робітничої сімї раз на все. Якій з сего наслідства? Дуже звичайні. Дїти мизернують, починають хорувати, а там й умирають з недостачі або цілковитого браку поживи. Майже те саме дієть ся й з старшими, що їй в додатку до недостачі поживи мусять ще й тяжко працювати кожної днини.

Як жінка гірко заплаче, коли лікар незабаром скаже їй, що в організмі її чоловіка нема ніякої іншої хіби ані заразивої хвороби, а тільки эле віджівляване й ослабленє, коли лікар скаже їй, що її мужа і батька дітїй можна же вратувати, але мусить ся його краще доглянути, кормити більше молоком, яйцями, добрим розолом?

І подумає собі нещасна: Так, то добре говорити, корми його сям та тим, але де того всего

взяти, коли тут така страшна дорожнеча? Чи їти красти? І можливо що перший раз в житю ліне вона думати, чому то все такє дороге, коли вона знає, що її чоловік заробив всего по достатком, що аж гинє по магазинах? Вкінці во на може й приїде до арозумїня, що причиною всеї дорожнечі є нічого іншого як тільки ріжкого рода спекуляції, посередні податки та пограничні ціл. І от політика заїде до неї до кухні.

А чиж инакше живеть ся жінці фармера? З малими винятками майже так само. Але на все те є одна медицина: право голосу. Коліб жіноцтво арозуміло своє страшне положєнє й той безковенчний визиск класою богачів, коліб своїми голосами вибрало до законодатних тіл своїх дійсних заступників або за ступниць, тоді певна річ, всему горю й лихови мусивби наступити кінець.

Жінки Манітоби, а головно ви, по містак! Користайте з свого права голосу, реєструйте свої голоси, не отягайте ся від сего кроку, бо коли не зареєструєте свого голосу тепер, то й не будете голосувати підчас виборів, а се відбєє ся на вас і ваших родинах в страшній спосіб. Коли маєте вже право голосу, так скористайте з нього, а скористаєте, коли в першій мірі зареєструєте його, а коли приїде на се відповідний час, тоді пішлетє до парламенту не оборончїх панів-богачів, а оборончїх бідного поневоленого народа!

Але реєструйте свої голоси!

ІСТОРІЯ ЧЕРВОНОГО ПРАПORA.

(Після Дж. Б. Бенгама, написав М. П.)

(Продовженє).

Робітники Спарти і Лїцдемонї зазнали тої ненависти в найбільшій мірі. Їх згромаджувано при нагодї свьятї і забав та безоборонних, невинних немилосердно масакровано на приказ "вїсної" (маєтної) класи. Се справляло втїху революційний папууючий зграї. То знова, "цвїт" лїцдемонської молодїжи узброївши ся в штилеті вибирав ся на лови на людий і устроював собі нелюдський-спорт. Тї "герої-молодїци" з вишних клас підкрдали ся до своїх невинних, пивнагих жертв і убивали їх для забави. Або, в інших случаях, згромаджувано невільників разом в тімі цілі, аби спорт мї мати більше публичний характер і тоді без милосердя мордовано їх, так як часом в наших часах нищить ся шкідливі і небезпечні звьїри. Лови ті на людий подібні, наприклад, до нїнїшних ловів на зайці в Каліфорнії або Австралїї. Тї всі штуки, звсідки роблено для здавленя всякого наміру всякої надї робітників на поліпшенє їх матеріяльного положєня. Деякі філософи протестували проти такого нелюдського і підлого поступованя, але дух тодішнього часу і настрий пануючих клас не терпів тих протестів, тому філософи вжалі за найлучше мовчати і говорити собі, що мовчанка є частиною мудрости.

Про те, яке малє соціальне значенє мали робітники в старинних часах свьатчать найлучше списи населєня ріжких міст: Аѳени (300 літ перєд Христом) наприклад, чисили 9,000 "душ", число мешканців виносило 500,000; Коринт, населєнє котрого виносило 680,000, мав 40,000 "душ". Робітників вважало ся за таких, що не мали душ і тому їх не записувано в статистиках за мешканців. Але особи, що посідали землю і інші маєток мали "душі" і они засїлали в тодішних поганських свьятинях на перших місцях посвященя Христови. Робітників без "душ" бито в ночі для того, щоб запам'ятати собі, що они мають бути терпеливі на слїдуєчий день і убивано за найменше підозріванє причиною або й зовсім без причини для науки-живим робітникам, що їхня служба і їхнє житє належить до осіб з душами.

Читаємо, наприклад про те, як один робітник уюв сисною небезпечного дика. Його зав'язано перед його паном. Він яв ся смїло перед своїм паном і розказав йому всі подробиці про той свій відважний вчинок, сподїває ся за нього надгороди. Але його пан сказав йому: "Чи ти не знав, що списа є воєнним оружем і її не вільно невільникови брати до рук". А відтак звернувши ся до своїх пахолків пан сказав: "Візьміть того лотра і прибійте його на хрест для перестороги його товаришам, щоб знали на будучє як повинувати ся законам". І приказ його був в одній хвилі сповнений."

Горькі боротьби розпочатої Спартаком розвинула ся коли він звелїв понадівати на зловнєних патріційів одіне невільників глядіторів і заставив їх проливати свою блакитну кров та убивати один другого для забави і розривки погорджуваної армії їхніх нещасних рабів. Але на останку все закінчило ся автократичною містмогідною романських вождів, котрих Спартак так довго визнавав і так часто побиждав. Великий Помпей був відкликаний з іншого походу на поміч і богатий Крассус, на чолі 400,000 найлучших жовнїрів римської імперії вирушили в бїй проти Спартака і 300,000 його прихильників. Історія не пише про кровавий боротьбу відто, в котрій упало 260,000 революцїонерів а про чї були зловлені або убиті в погоні. Хільної геруьської відваги ніхто еще не перевищив свій рекордом ані навіть в казках. Відтак для перестороги робітникам, щоб они на будучє терпеливо все зносили, побідивши вождї розпали на хрестах 6,000 зловнєних повстанців і поставили їх при найкращій і найлюдшійшій дорозї в Римі, званій Апіяською дорогою (дорога з Риму до Капуї а відтак до Брундузі). — М. П.) Там патріційї пригладали ся їхній смертельній агонїї і зневажали їх, тих невинних ім революцїонерів, що так небезпечно загрозили їхнім правам власности на людські створїня, на невільників.** Спартак, як вожд, що мїг успішно з'органїзувати армію соток тисяч з бідних, темних, покїрних невільників, умів завести дисци-

* "Ancient Lowly". ** Історики дуже ріжнять ся в означуваню величчї армії бравищих участь в тімі вїні; подані повисше числа є найвишшїми подаваними числами. Один автор каже, що 6,000 зловнєних повстанців "повисше"; вишанє було властиво розпінанєм на хресті. Христос був повисшений на хресті. Гл. Лука 23, 39.

плїну в тімі армії і так знаменито проводити людо, він своїм мїлїтарним генїєм дорівнює Цезарови і Наполеонови, хоч він не послуговув ся такими інтригами і не руководив ся таким шлодом ні жадобой золота і панованя, як они. Тоді було найбільше індустріальне повстанє знамениті в історії. Не було тоді одного дому в цілій Італії, в якому би не оплакувано втрати когось злюбленого. Відважний вожд повставших невільників пробував втїчи з країни його брутальних гнобителів, але коли йому се не вдало ся він боров ся як герой, старючи ся в послідній битві стрїнути ся вїчі в вїчі з Крассусом. Дорогу до того свого найголовнішого ворога він вистелив купами трупів, що свідчили про його великанську силу і просто незрівнаним справність того екс-невільника. Врешті він упав в бою побіджений тільки одною смертю. Спартака ніхто не знав, що він спосібний побідити когонебудь чї то в особистій боротьбі чї як вожд, аж до того його славного повстаня, яким він зробив цілу імперію глядіторською ареною, в котрій він став головною фігурою. Боротьба яку розпочав він і якою проводив буде цікавита і вчити людий по всі часи.

(Дальше буде).

Фрїдрїх Енгельс. Розвиток соціалїзму від утопї до науки.

(Переклав Мих. Лозинський.)

(Продовженє).

Saint Simon був сином великої революції; при її вибуху він не мав еще 30 літ. Революція була побідою третього стану, т. є. великої народної маси, діяльною в продукції і торговлі над упривїлегованими доси неробчими станами; шляхтою і духовенством. Але побіда третього стану виявила ся швидко як виключна побіда малої частї того стану, як здобутє політичної сили упривїлегованого під суспільним зглядом його верствою, маючою буржуазію. А та буржуазія розвинула ся швидко такі підчас революції, то при помочи спекуляції сконфіскованими, а опісля продраними добрими шляхти і духовенства, то при помочи ошуки, якої допускали ся на нашї доставї для армії.

Кряз панованє тих шахраїв завело за директоріятю Францію і революцію над берїт пропастї і дало Наполеонові повід до його державного замаху. Таким чином противненє між третім станом а упривїлегованими станами сформулювало ся в умі Saint Simon-а як противненє між "робітниками і лінохуами". Ліноху, се не лише старі власнїтелї привїлегїї, але також всі ті, що, не беручи участї в продукції і торговлі, жили з ренти. А робітники, се не лише наемні робітники, але і фабриканти, купці, банкіри. Шо лінохи стратили здібність до духового проводу і політичного панованя, се було ясне, а революція припечатала се. Шо бідо не мали сеї здібности, на се Saint Simon видів доказ в досьвідчєх з часу терору. Але хто мав управляти і панувати? Нїсїя Saint Simon-а наука і промисл, звязані новим релїгїйним звеном, призначені на те, аби дївернути розвити від часів реформациї єднїств релїгїйних поглядів; мало се бути очевидно містичне і строго ераїчне "нове христїанство". Але наука, се були офіційні ученї, а промисл, се були в першій лінії активні буржуа, фабриканти, купці, банкіри. Вони вправдї повинні були перемінити ся в публичних урядників свого рода, в суспільних мужїх довіря, але супроти робітників все таки здержати приказуюче, а навіть економічно вишєє становищенє. Банкіри мали бути покликанї всю суспільну продукцію. Отсе понятє зовсім відповідало часови, коли у Франції великий промисл, а з ним і противненє між буржуазією а пролетаріатом находились ще в фазі повстанєня. Але на се що Saint Simon кладе особливий наїстак, так се на те, що все і всоди ходить йому передоком о долю "найчисленнїшої і найбільшїї класи" (la classe la plus nombreuse et la plus pauvre).

Saint Simon кладе вже в своїх жеєневських листах тезу, що "всі люди повинні працювати". В тімі самім творї знає він уже, що терористичне панованє було панованем немаючих мас. "Лїпшє ся — ключє він до них — що стало ся у Франції в часі, коли раші товариші там панували, вони витворили годї!" Але поимати французьку революцію як класову боротьбу, і то не лише між шляхтою і міщанством, але між шляхтою, міщанством і немаючими, се було в 1802 році незвичайно генїяльним відкрїтем. В 1816 р. називає він політику наукою про продукцію і вищу, що політика зродити ся з економії. Коли зрозумїти, що економічний стан є підставою політичних інстїтуцій, находить ся тут лише в зароді, то все таки вже тут ясно висказаня думка про заміну політичного правліня над людями, в заряд річами і "праву продукційними процесами, т. є. про "знесенє держави" на яке тепер накідають ся з таким криком. З такою самою висшєто над своїми ровесниками прокламєю він 1814 р., безпосередно після входу злучених вїйск в Парижі, 1815 р., підчас однеї дїневної вїїни, альянс Франції з Англією, а в другій лінії обох сих країв з Німеччиною як одиноким запоруку успішного розвитку і супокою про альянс з побідниками з від Ватерльо, а не треба було так само много відваги, як і історичної далекозорности.

Колї у Saint Simon-а стрїчаємо генїяльну далекозорність, завдяки котрій находять ся в него в зароді майже всі не строго економічні думки пізнішїих соціалїстів, то у Fourier-а стрїчаємо ся з блискучою правдою по французьки, а де через те і не менше глибокою критикою істнующого суспільного ладу. Буржуазію, її одушевленних пророків, з-перед революції і її заінтересованих пророків з пореволюції бере Fourier за слово. Безпощадно відкриває він матеріяльну і моральну нужденність буржуазійного свьята, наводлячи і блискучі обіцянки давнїшних просьвітїтелів про суспільність, що в нїй лиш розум панувати-ме, про цивілізацію, що всім принесе щастє, про людську здібність до безграничного досконаленя, і гарно прикрашенї фрази сучасних буржуазійних ідеологів; показує, як найуниженнїший дійсність відло-

відає найбільше блискучим фразї безземочне фiasco фрази ідкогіє не лише крик; його вїчно бити його сатириком, і то один сатириків всіх часів. Прочїтає революції шахрайську спекуляцію стодїшної французької тїляє він на причуд по мастєрств знаменита його критика половновїица жєнщин в буржуазіям. Він першїй висказуєтє ся, що іноше степенє жіночої еманципациї мірою загальної еманципациї. Знаменитїя яєльєтє ся Fourier іношїї суспільности.

Дотеперішній її перехід дїлїри степенє розвитку: дїкїсть, триярхатї і цивілізацію. Се поєз а т. зв. буржуазійною суспільним устроєм, завєденим в Fourier виказує, що всяке зло, до ся варварство простим способом ізаційний устрїй до зложенго, ліцензірного правліня, що цїтаєтє ся в "ошибочнім круговоротнїностях, які все на ново твїчїтє їй покнати, наслідком чоготївних резульатів, які тї, що дїабо удає, що стремїть. Так прївиходїть бідність з самого надопановує Fourier діалектикою тїзізмом, як сучасній йому Герємою діалектикою підносить винїкания про необмежену людську эсконаленя, що кожда історична регресивну галузь, і примїняє се до будущности всеї людськости. Конєць землї в природничих науках бачить конєць людськости в історїї.

Колї у Франції оркан революцїї в Англії відбував ся тишїй, а менше сильний переворот. Парнерія перемінїли мануфактуру в дікий промисл і зревольюціонїзу буржуазійною суспільности. От котрї мануфактурного періода прїаправдий період бурї і навалї Drapeггїєю промислу. Зї шор-революції відбував ся тут розділ суспільних капіталїстїв і немаючих потїкотрїми замість давнїшого повєла нєпелву ексїстенцію неспокїсникїв і дїрїбних торговців, найбільча частє населєня. Новий спосіб ховид ся ще на початку своєї прїлузи, єсть був нормальним, правком можливим серед данїх обставитворїти різнїчї соціалїні недосє населєня тїснолю ся в наїгрї великих міст, всі традиційні звяпатрїярхального підчанїна родїсіб; робуча клася, перенєсена наїтївї обставинах, з сєла до міста, від промислу, з постійних условїн жєщо змінїли ся з кожним днєм — ала форматором 29-літній фабрїкє незвичайно дїтячою простотою рівночасно вроджений перманєнтмало. Роберт Овен прїсвоїв собі яєлїстичних просьвітїтелів, що з характером човїка є продуктою організації, а з другої тих условїх жїє, особливо в періоді сєна. Найбільше людїх з його стану бїмїсовий революції лиш замїняли якогось добре в мутній водї ловити ко розобогатїти.

Він видів у тімі нагодї, перевєстє свою злюблену тезу, а тим самим порядком. Се пробував він уже з у шєстє-ї як управлєть 500 робітнічїх брики; від 1800. до 1829 року упрдїз великою прїяждєнню бавовни в Шотландїї, лише з більшою сєрвї з успіхом, який зловбув йому ервї в Населєнє, що зростє поєтєпєнєнєм, зложенє першєво з найріжчою по найбільшїї частї сильню элемєментарнї, перемінїв він в шїком в лїка, в якій лїянство, поліція, судїїнка над бідними, потреба доброд незвїснимї річамї. А все те оєнїтїсїб, що поставив робітничїх в лювїни, а особливо постарав ся о сване підростанючої генєрації. Він бком школи для малїх дітїй, яку Почавши з другого року житя, а школи і так добрє там бавили ся, жна було їй забирати до дому. Курєнтї казали працювати 13—14 робучий дєнь в New-Lanark висноє Колї бавовняна криза спрїчинила застїї "свєяткувнїк" робітникам далшє ї заробок. А при тімі всім брики більше чим полвїола ся і доносїла вона власнїтелам ботатї дєні.

Всім тим Овен не був вдоволенїця, яку дав своїм робітникам, бєз єще далєко не людською; "люди бїльнїкнїам"; рєлїтївно корисні у їє перенї, бєзїе дуже відвіданї бїати дєню всєторонного раїїтїнїтїку характеру і ума, не говорячи бїдну діяльність. "А все таки робув 2500 людїх продукчуваної для супко правдїного богацтва, кїлько половинию столїтя могло вїтворїтє населєнє. Я питає себе: де дівав між богацтвам яке споживає 2500 що його мусїло споживати 600,000 була ясна. Вона шїла на те, аби фабрїки давати 5% від основної крїтї того прїноснтї їм над 300,000 лїнгїв. А що відносїло ся до New-в бїльшїї мірі відносїло ся до Англії. "Бєз того нового богацтва лїи машини, не можна бїло переупадку Наполеона і задержанїя нїх суспільних прїнціпїв". А та нєтвором робучої класї!" То-ж її і плодї. Новї мочучї продуктивнї жїли досї лише для збогаченя од

* Is "The Revolution in Mind an се меморїял, звернений до всіх "чї блїкнцїв, комунїстїв і соціалїстїв ресланїї французькою провізю вїстельству з 1848. . а також "копрїї і її одвїчальним дорадникам".

ПРЕСОВИЙ ФОНД "РОБ. НАРОДА."

О. Мурмилік з Веланд, Онт. 50
Іван Кралик з Тіміс, Онт. 50ц.
Вегревіл, Алта. М. Костанти-
нюк, 50 ц.

Ферні, Б. К.
З нагоди свята 1-го мая зло-
жили на пресовий фонд "Р. Н."
на Конвенції 3. О. в Ферні, Б. К.
К. слідуючі товариші свої леп-
ти:

По \$2.00: С. Данилюк, Д. Мой-
сюк і Н. Ткачук.
По \$1.00: А. Стемковський,
М. Федорук, Т. Гушул, В. Лав-
рук, Н. Адам, М. Костинюк, В.
Телекко, П. Рошко, Н. Стефа-
нчук і Ю. Кузик. \$16.00
Разом
Залучуючи money-order на ту
суму,
останься з товаришським приві-
том
Д. М.

Веланд, Онт.
В суботу дня 24 марта с. р.
відбулася в т. Павла Федорова
забава з нагоди побільшення його
го сім'ї. Сю хвилю відсвяткува-
ли ми гарною забавою без по-
ла й кадила. Веселі й вдоволені
гості не забули різнож і про
нашу часопис "Роб. Народ" та
зложили свої датки на пресовий
фонд "Р. Н." як слідує:

По \$1.00: Павло Федів, Ва-
силь Федюк, Петро Кофлюк,
Николай Харик, Он. Мормилюк;
по 50 ц.: Г. Зуслан, Ми-
хайло Когут, Марія Федорович
і Михайло Лабойко.
Разом всіх \$7.00
Н. Харик.

А далі в 1-го мая тов. Ф.
Гриджан з Веланд, Онт. наді-
слав знову гроші і імена сліду-
ючих товаришів, що зложили
свої жертви на пресовий фонд
"Роб. Народ".

По 50 ц.: Н. Харик, П. Федів,
О. Мормулюк, Я. Помпичук, В.
Федюк, М. Когут, М. Зварич і
Т. Гриджан; по 25 ц.: Д. Рож-
ка, Н. Салдат, П. Кофлюк і А.
Твердохліб.
Разом \$5.00

РІЧНИКИ "Р. Н." З 1916 Р.
можна замовляти в редакції
"Р. Н.", по ціні \$1.10 за примір-
ник вже з почтовою пересил-
кою. Річники не оправлені.—
На замовлення можемо також о
правити і вислати два річники:
з 1915 і 1916 р. р. Ціна обидвох
річників разом виносить \$3.00
вже з почтовою пересилкою.
Адресуйте:

РОБОТНИЙ НАРОД
Box 3658, Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ
Шимана Фасцішевського, з се-
ла Ковалівки, п. Підгайці, Га-
лицини. Хотби подав мені його
адресу, дістане 2 дол. надгоро-
ди.

Зголошуватись до:
Paul Halma
Box 312, Monessen, Pa.

ПОШУКУЮ
Кравців Николю Цяпу і Дмитра
Ганчара, з села Мозолівки, п.
Підгайці. Мають перебувати в
Виніпегу.

Paul Halma
Box 312, Monessen, Pa.

Вже вийшов з друку

Шипенковий Словарець
Укр.-Англійський
і Англ.-Український

одоблений золотим відзнаками і гер-
бом Ураїн опрацьований в міжову
сірку і полюбний редактор украї-
нській і англійській.
448 сторін \$1.50

Поручаємо також: Віоп. Родилим
свій багато заосортнений склад кни-
жок, грамофонів, серпика, і всяких ш
них музичних інструментів.
Пишіть по каталожі книжок і му-
зичних інструментів на адресу:

Ruska Knyharnia
848-850 Main St. Winnipeg, Man.

УКРАЇНСЬКИЙ КРАВЕЦЬ
Отсим подаєсь до відома всім Українцям з Ел-
мвуд, що я перепровадив зі своїм вартаром кра-
вецьким з Elmwood, на північну сторону міста, на
299 SELKIRK AVE.

Роблю гарні і модні убраня жіночі і мужські.
Памятайте на адресу яка є:

299 SELKIRK AVE. WINNIPEG, MAN.
И. Дворановський,
власитель.

ЧИТАЙТЕ
робітничу часопись
"ГАЙДАМАКИ"
що виходить кожного тижня
в четвер, Трентон, Н. Дж.
Злуч. Держ. і коштує річно
в Злуч. Держ. \$1.50
в Канаді \$1.75
Пишіть за ньому на адресу:
"НАУДАМАКА"
515 So. Broad St.
Trenton, N. J.

ПОШУКУЮ
товариша Віктора Мегала, я-
кий перебуває або в Канаді або
в Злуч. Державах.
Зголошиться прошу на пониз
шу мою адресу.
Konstantyn Maksymiv
Prigioniero di guerra No 648
I Reg. 4 Comp. Baracca No 30
Padula, Salerno. Italia.

У ВСЯКІЙ ПОТРЕБІ ЧИТАЙТЕ

вдавайтеся до адвокатів
SUFFIELD & GORSEY
Barristers, Solicitors, Notaries,
Etc.
Они перепроваджують судо-
ві і кримінальні справи. Гово-
рять по українськи. П. Горсей
широко зв'язний в робітничих
кругах.
Офіс їх знаходяться в:
AVENUE BLOCK
265 Portage Ave.,
(4 поверх), Winnipeg, Man.
Телефон: Main 5676.

ЧИ ГОСТИЛИ ВИ КОЛИ
У М. ГАВРИСИШИНА
Коли ні, то загостіть на обід.
НА 267 SELKIRK AVE.
Winnipeg, Man.

ПРОШУ НЕ ЗАБУТИ, ЩО
УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ
зістала перенесена в 144 Logan ave. на
177 HENRY AVE.

Від С-П-Ар стап 1 блок на полудне
я також і те, що там можете дістати
свіжку і здорову їду прилагоджену
на старокравий або тугешний спосіб
Ціна від 5 до 50 цт. Отворено від
6. год. рано до піна в ночі.
П. Малкович, власитель.

СТАРОКРАЄВИ ЯРМАРКИ
будуть відбувати ся в
KRYDOR, SASK.

кожного другого четверга.
Перший ярмарок відбудеться дня
10 мая с. р.
Оголошено в Кридор, Саск.
дня 18 цвітня, 1917.

А. Крижаноский,
писар Торговельного Комітету
і Ради міста.

ЧИТАЙТЕ!
В нас можемо набути сліду-
ючі книжки:

Кому потрібна війна 10ц
Хитра механіка 15
Рай і поступ 40
Кайдашева сім'я 60
Страшні тайни монастирсь-
ких мурів 60
Історія Кармелюка в 5 т. \$2.00
Укр. англ. словарець 2.00
Земля і чоловік 15
Їуди ідеи Господи 50
Домашня кухня 45
Замовлення і проші шліть на
адресу:
UKRAINSKA ROBITNYCHNA
KNYHARNIA
796 1/2 Main St. Winnipeg.

ХТО ХОЧЕ МАТИ
гарно острижене своє волосє,
хай зайде до
УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ
ГОЛЯРНІ
на низше полану адресу:
A. Semkowicz
619 Selkirk Ave. Winnipeg.

"УКР. НАР. НАСА ХОРИХ"
В ТРАНСКОНТ, МАН.

Такого календаря як сей в
українській мові не було ще
ніколи. Старих, оклепаних
імен святих робітників вже до
сидіть навчили ся з року на рік
в кожнім календарі. "Новий
Свйит" подає натомість щось
нового, небувалою, а заравом
щось позиточного і поучаючо-
го.

Календарієм "Нового Свйі-
та" є зладжене з життя сла-
вних людей та з найважливіших
дат в історії боротьби наро-
дних мас з ворогами поступу і
волі. Тому сей календар є дій-
сним зерделом знаня і освіти
для кожного робітника, що ба-
жає фактів науки і правди, а
не байок і обіцянок.

Даліше в в нім много гар-
них річий до читаня: оповіда-
ня, розвідки, поезії, нові робі-
тничі коляди, — а все те гар-
но ілюстроване образами з
життя робітничої класи і вели-
кої війни; "Червоий Прапор"
ілюстрований 6-ма бовітими о-
бразами. Відділи повинні за-
мовляти сей календар в біль-
шій скількості і ширити при
кожній нагоді.

Не відкладайте-ж замов-
лень.
Ціна: Один 30 ц. з пересилкою
5 за \$1.25; 10 за \$2.25; 25 за
\$4.00.

Без грошей не посилаємо.
Адресуйте:
NOWYJ SWIT
Box 1051, Montreal, Que.

ПОДАЄ СЯ
ДО ВІДОМА
що з днем 1-го цвітня зістала
отворена на **971 Main St., cor.**
Selkirk Ave.
ПЕРША І ОДИНОКА РУСЬКО-
ПОЛЬСЬКА ПЕКАРНЯ
в котрій можна дістати найліп-
ший хліб і друге печиво по у-
міркованій ціні.
М. Грегорикий і А. Хушовський,
власители.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
в Гамільтоні

має на складі ріжні книжки,
портрети, картки і т. п. Жадайте
наш каталог, а ми Вам вислае-
мо даром.
Тут подаємо лише деякі з на-
ших книжок, а то:
Філософія штучи 50ц
На вічну память Т. Шевченка 60
Прича про воду 5
Візита черв. Дружини 10
Сила і краса Б. Виниченка 20
Мойсей поэма І. Франка 25
Що думають соціалісти 25
Ювілейна збірка 25
Вандрівки Чванківського 50
Портрет для жінки 15
Відокремлене Галичини 12
Любеньский Монастир 15
Революція в Росії 12
Хитра Механіка 15
Два брати 15

Портрети Т. Шевченка, правдиві
фот. знімачі ріжної величини по ціні:
30ц, 50ц, 80 і \$1.50. Фотогр. картки
Шевченка по 10ц. — Великі фотогра-
фи "Велика Демонстрація в честь рос.
революції (Свято в Гамільтоні)" ці-
на 60ц з пересилкою за 1 обрам. Мае-
мо на продаж українські і англійські
домашні друкарні. Приймаємо замо-
влення на ріжні печатки і т. п.
Наша книгарня має свої філії (Укр.
Кн.) в Отаві на 261 Rochester St.
і в Brantford, Ont. на 108 Market
St.

Замовлення шліть або приходіть до
котрої буь з наших книгарень, а ді-
станете всею. Адреса наша є:
UKRAINSKA KNYHARNIA
14 Barton Street E.
Hamilton, Ont.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
в Гамільтоні

має на складі ріжні книжки,
портрети, картки і т. п. Жадайте
наш каталог, а ми Вам вислае-
мо даром.
Тут подаємо лише деякі з на-
ших книжок, а то:
Філософія штучи 50ц
На вічну память Т. Шевченка 60
Прича про воду 5
Візита черв. Дружини 10
Сила і краса Б. Виниченка 20
Мойсей поэма І. Франка 25
Що думають соціалісти 25
Ювілейна збірка 25
Вандрівки Чванківського 50
Портрет для жінки 15
Відокремлене Галичини 12
Любеньский Монастир 15
Революція в Росії 12
Хитра Механіка 15
Два брати 15

Портрети Т. Шевченка, правдиві
фот. знімачі ріжної величини по ціні:
30ц, 50ц, 80 і \$1.50. Фотогр. картки
Шевченка по 10ц. — Великі фотогра-
фи "Велика Демонстрація в честь рос.
революції (Свято в Гамільтоні)" ці-
на 60ц з пересилкою за 1 обрам. Мае-
мо на продаж українські і англійські
домашні друкарні. Приймаємо замо-
влення на ріжні печатки і т. п.
Наша книгарня має свої філії (Укр.
Кн.) в Отаві на 261 Rochester St.
і в Brantford, Ont. на 108 Market
St.

Замовлення шліть або приходіть до
котрої буь з наших книгарень, а ді-
станете всею. Адреса наша є:
UKRAINSKA KNYHARNIA
14 Barton Street E.
Hamilton, Ont.

Знаєте, хто найкраще стриме і голить?

Я. ШАСТАЛЬ
142 HIGGINS AVE.
Тільки раз спробуйте, а буде
те завсїгди його костюмером.

ВСЕ ЧИТАЙТЕ І ШИРІТЬ
ВИДАНА БІБЛОТЕКИ
"НОВИЙ СВІТІ"

Конець свйита 10ц
Наш Прометей 10ц
Червоий Кобзар, найкращі пі-
сні і деклямації 10ц
Американський Робітник 10ц
Робітнича Читанка 15ц
Біблія капіталіста 10ц
Гори трутів і море крові та сліз 5ц
Золото і нужда в Америці 5ц
Жінка і соціальне питанє 10ц
Соціалізм а Релігія 15ц
Важне питанє 5ц
"Добра Новина" поод. число 10ц
Всі видана бібліотеки "Новий Свйит"
з додатком 1-шої збірки Черво-
ний Кобзар і Календарем на
1917 рік в гарній оправі 2.25
Перелисні картки по 3ц
100 карток за 1.75
Пишіть по них на адресу:

NOWYJ SWIT
Box 1051, Montreal, Que.
Хто прише 7 дол., дістане за 10 дол.
книжок вже з почтовою пересилкою.
Без грошей не вислаєсь.
Книгарням книгарський рабат.

ЧИТАЙТЕ БО СЕ СПРАВЖНЯ
НОВІСТЬ

Такого календаря як сей в
українській мові не було ще
ніколи. Старих, оклепаних
імен святих робітників вже до
сидіть навчили ся з року на рік
в кожнім календарі. "Новий
Свйит" подає натомість щось
нового, небувалою, а заравом
щось позиточного і поучаючо-
го.

Календарієм "Нового Свйі-
та" є зладжене з життя сла-
вних людей та з найважливіших
дат в історії боротьби наро-
дних мас з ворогами поступу і
волі. Тому сей календар є дій-
сним зерделом знаня і освіти
для кожного робітника, що ба-
жає фактів науки і правди, а
не байок і обіцянок.

Даліше в в нім много гар-
них річий до читаня: оповіда-
ня, розвідки, поезії, нові робі-
тничі коляди, — а все те гар-
но ілюстроване образами з
життя робітничої класи і вели-
кої війни; "Червоий Прапор"
ілюстрований 6-ма бовітими о-
бразами. Відділи повинні за-
мовляти сей календар в біль-
шій скількості і ширити при
кожній нагоді.

Не відкладайте-ж замов-
лень.
Ціна: Один 30 ц. з пересилкою
5 за \$1.25; 10 за \$2.25; 25 за
\$4.00.

Без грошей не посилаємо.
Адресуйте:
NOWYJ SWIT
Box 1051, Montreal, Que.

ПОДАЄ СЯ
ДО ВІДОМА
що з днем 1-го цвітня зістала
отворена на **971 Main St., cor.**
Selkirk Ave.
ПЕРША І ОДИНОКА РУСЬКО-
ПОЛЬСЬКА ПЕКАРНЯ
в котрій можна дістати найліп-
ший хліб і друге печиво по у-
міркованій ціні.
М. Грегорикий і А. Хушовський,
власители.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
в Гамільтоні

має на складі ріжні книжки,
портрети, картки і т. п. Жадайте
наш каталог, а ми Вам вислае-
мо даром.
Тут подаємо лише деякі з на-
ших книжок, а то:
Філософія штучи 50ц
На вічну память Т. Шевченка 60
Прича про воду 5
Візита черв. Дружини 10
Сила і краса Б. Виниченка 20
Мойсей поэма І. Франка 25
Що думають соціалісти 25
Ювілейна збірка 25
Вандрівки Чванківського 50
Портрет для жінки 15
Відокремлене Галичини 12
Любеньский Монастир 15
Революція в Росії 12
Хитра Механіка 15
Два брати 15

Портрети Т. Шевченка, правдиві
фот. знімачі ріжної величини по ціні:
30ц, 50ц, 80 і \$1.50. Фотогр. картки
Шевченка по 10ц. — Великі фотогра-
фи "Велика Демонстрація в честь рос.
революції (Свято в Гамільтоні)" ці-
на 60ц з пересилкою за 1 обрам. Мае-
мо на продаж українські і англійські
домашні друкарні. Приймаємо замо-
влення на ріжні печатки і т. п.
Наша книгарня має свої філії (Укр.
Кн.) в Отаві на 261 Rochester St.
і в Brantford, Ont. на 108 Market
St.

Замовлення шліть або приходіть до
котрої буь з наших книгарень, а ді-
станете всею. Адреса наша є:
UKRAINSKA KNYHARNIA
14 Barton Street E.
Hamilton, Ont.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
в Гамільтоні

має на складі ріжні книжки,
портрети, картки і т. п. Жадайте
наш каталог, а ми Вам вислае-
мо даром.
Тут подаємо лише деякі з на-
ших книжок, а то:
Філософія штучи 50ц
На вічну память Т. Шевченка 60
Прича про воду 5
Візита черв. Дружини 10
Сила і краса Б. Виниченка 20
Мойсей поэма І. Франка 25
Що думають соціалісти 25
Ювілейна збірка 25
Вандрівки Чванківського 50
Портрет для жінки 15
Відокремлене Галичини 12
Любеньский Монастир 15
Революція в Росії 12
Хитра Механіка 15
Два брати 15

Портрети Т. Шевченка, правдиві
фот. знімачі ріжної величини по ціні:
30ц, 50ц, 80 і \$1.50. Фотогр. картки
Шевченка по 10ц. — Великі фотогра-
фи "Велика Демонстрація в честь рос.
революції (Свято в Гамільтоні)" ці-
на 60ц з пересилкою за 1 обрам. Мае-
мо на продаж українські і англійські
домашні друкарні. Приймаємо замо-
влення на ріжні печатки і т. п.
Наша книгарня має свої філії (Укр.
Кн.) в Отаві на 261 Rochester St.
і в Brantford, Ont. на 108 Market
St.

Замовлення шліть або приходіть до
котрої буь з наших книгарень, а ді-
станете всею. Адреса наша є:
UKRAINSKA KNYHARNIA
14 Barton Street E.
Hamilton, Ont.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
в Гамільтоні

має на складі ріжні книжки,
портрети, картки і т. п. Жадайте
наш каталог, а ми Вам вислае-
мо даром.
Тут подаємо лише деякі з на-
ших книжок, а то:
Філософія штучи 50ц
На вічну память Т. Шевченка 60
Прича про воду 5
Візита черв. Дружини 10
Сила і краса Б. Виниченка 20
Мойсей поэма І. Франка 25
Що думають соціалісти 25
Ювілейна збірка 25
Вандрівки Чванківського 50
Портрет для жінки 15
Відокремлене Галичини 12
Любеньский Монастир 15
Революція в Росії 12
Хитра Механіка 15
Два брати 15

Портрети Т. Шевченка, правдиві
фот. знімачі ріжної величини по ціні:
30ц, 50ц, 80 і \$1.50. Фотогр. картки
Шевченка по 10ц. — Великі фотогра-
фи "Велика Демонстрація в честь рос.
революції (Свято в Гамільтоні)" ці-
на 60ц з пересилкою за 1 обрам. Мае-
мо на продаж українські і англійські
домашні друкарні. Приймаємо замо-
влення на ріжні печатки і т. п.
Наша книгарня має свої філії (Укр.
Кн.) в Отаві на 261 Rochester St.
і в Brantford, Ont. на 108 Market
St.

Замовлення шліть або приходіть до
котрої буь з наших книгарень, а ді-
станете всею. Адреса наша є:
UKRAINSKA KNYHARNIA
14 Barton Street E.
Hamilton, Ont.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
в Гамільтоні

має на складі ріжні книжки,
портрети, картки і т. п. Жадайте
наш каталог, а ми Вам вислае-
мо даром.
Тут подаємо лише деякі з на-
ших книжок, а то:
Філософія штучи 50ц
На вічну память Т. Шевченка 60
Прича про воду 5
Візита черв. Дружини 10
Сила і краса Б. Виниченка 20
Мойсей поэма І. Франка 25
Що думають соціалісти 25
Ювілейна збірка 25
Вандрівки Чванківського 50
Портрет для жінки 15
Відокремлене Галичини 12
Любеньский Монастир 15
Революція в Росії 12
Хитра Механіка 15
Два брати 15

АДРЕСАР У.С.Д.П.

Екзекутивний Комітет У.С.Д.П.
Секретар:
D. Lobay
Box 3658, Winnipeg, Man.

Західний Окружний Комітет
(Альберта і Бр. Колумбій).
Секретар:
S. Danyluk,
Box 158, Coleman, Alta.

Східний Окружний Комітет
(Онтеріо і Квебек)
Секретар:
J. Demediuk
Box 64, Hamilton, Ont.

АДРЕСИ СЕКР. ВІДДІЛІВ
АЛЬБЕРТА.

LETHBRIDGE, ALTA.
Wm. Gontash
Box 40, Stafford Village, Alta.

CANMORE, ALTA.
N. D. Tkachuk, Box 817

MEDICINE HAT, ALTA.
I. Nykolaychuk, 630—8-th St.

BELLEVEUE, ALTA.
Wilna Dumka
F. Mokry, Box 46

COLEMAN, ALTA.
Society "Nadia"
O. Mokrey, Box 158

VEGREVILLE, ALTA.
Borotba za Wolnu
J. Boychuk

БРИТІШ КОЛУМБІЯ.
FERNIE, B. C.
Tow. "Wolia"
W. Moysiuk, Box 510

MICHEL, B. C.
F. Mychayluk, Box 82

САСКЕЧЕВАН.
REGINA, SASK.
"Prawda"
W. Purich, 2023 McDonald St.

MOOSE JAW, SASK.
Tow. Zoria
T. Hryceniuk, 410 Home St. W.

МАНІТОБА.
WINNIPEG, MAN.
L. Nykorlak, Box 3658

ELMWOOD, MAN.
N. Mycak,
Box 143, Louis Bridge

TRANSCONA, MAN.
W. Cherevko, Box 208.

ОНТЕРІО.
COBALT, ONT.
M. Shamley,
Box 84, Giroux Lake, Ont.

SAULT STE. MARIE, ONT.
Al. Gerylewych, Box 282.

ST. KATHERINE, ONT
P. Werbicki
R. R. No. 1, Niagara Falls, Ont.

OTTAWA, ONT.
Tow. Nove Zytie,
N. Musly, 268 Rochester St.

TORONTO, ONT.
J. Petriw, 63 Cameron St.

WEST TORONTO, ONT.
J. Babuniak, 531 Perth Ave.